

Väljaandja:	Riigihalduse minister
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	algtekst-terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	13.12.2020
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	13.04.2023
Avaldamismärge:	RT I, 10.12.2020, 40

Kohaliku omavalitsuse üksustele liginullenergiahoonete ehitamiseks antava toetuse kasutamise tingimused ja kord

Vastu võetud 08.12.2020 nr 49

Määrus kehtestatakse [atmosfääriõhu kaitse seaduse](#) § 161 lõike 3 ja § 182¹ lõike 5 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Reguleerimisala ja toetuse andmise eesmärk

(1) Määrusega kehtestatakse „Riigi eelarvestrateegia 2019–2022“ meetme „Energiaühenduse ja taastuvenergia kasutuse edendamine avaliku sektori hoonetes” rakendamiseks aastatel 2015–2020 lubatud heitkoguste ühikute enampakkumisel saadavast tulust 46 protsendi suuruse osa kohaliku omavalitsuse üksuste asutuste hoonete energiaühenduseks muutmiseks antava toetuse kasutamata osa kasutamise tingimused ja kord.

(2) Toetuse andmise eesmärk on kohaliku omavalitsuse üksuste suure energiakuluga hoonete mahu vähendamine, asendades need liginullenergiahoonetega.

(3) Kui määruse alusel antav toetus on üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele avalike teenuste eest makstava hüvitisena antav riigiabi komisjoni 20. detsembri 2011. a otsuse „Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 106 lõike 2 kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele avalike teenuste eest makstava hüvitisena antava riigiabi suhtes“ (2012/21/EL) (edaspidi *komisjoni 20. detsembri 2011. a otsus*) artikli 2 lõike 1 punkti a mõistes, kohaldatakse abi andmisel nimetatud otsuses sätestatud.

(4) Kui määruse alusel antav toetus on vähese tähtsusega abi, kohaldatakse komisjoni määruses (EL) nr 360/2012 Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele antava vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 114, 26.04.2012, lk 8–13) ja konkurentsiseaduse §-s 33 sätestatud.

(5) Kui määruse alusel antav toetus on vastavalt komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 187, 26.06.2014, lk 1–78) (edaspidi *üldine grupierandi määrus*), artiklile 53, 55 või 56 investeringuteks ette nähtud kultuuri edendamiseks ja kultuuripärandi säilitamiseks antav abi, spordi- ja mitmeotstarbelisele vaba aja veetmise taristule antav abi või kohalikule taristule antav investeringuteks ette nähtud abi, kohaldatakse toetuse andmisel üldise grupierandi määruses ja konkurentsiseaduse §-s 34² sätestatud.

(6) Määrust ei kohaldata riigiabi või vähese tähtsusega abi saajale, kellele Euroopa Komisjoni eelneva otsuse alusel, millega abi on tunnistatud ebaseaduslikuks ja siseturuga kokkusobimatuks, esitatud korraldus abi tagasimaksmiseks on seni täitmata.

(7) Määrust ei kohaldata lisaks lõikes 6 nimetatule ka muudel üldise grupierandi määruse artikli 1 lõigetes 2–5, komisjoni määruse (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes, artikli 1 lõikes 1 ja komisjoni määruse (EL) nr 360/2012, Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele antava vähese tähtsusega abi suhtes, artikli 1 lõikes 2 sätestatud juhtudel.

§ 2. Meetme rakendaja

(1) Meetme rakendamise koordineerimise eest vastutab Rahandusministeerium.

(2) Toetuse taotlusi menetleb, toetatavatele projektidele teeb väljamakseid ja projektide üle teostab järelevalvet Riigi Tugiteenuste Keskus (edaspidi *rakendusüksus*).

(3) Meetme rakendamise halduskulud nähakse ette § 12 lõike 2 alusel antavas valdkonna eest vastutava ministri käsikirjas.

2. peatükk Toetuse andmise alused

§ 3. Toetatavad tegevused

(1) Meetme raames toetatakse ühe projektina kohaliku omavalitsuse üksusele, temast sõltuvalt üksusele või kohaliku omavalitsuse üksuste ühise valitseva mõju all olevale üksusele kuuluva suure energiakuluga köetava hoone, hoonete või nende osade lammutamist ja selle või nende asemel liginullenergiahoone ehitamist (edaspidi *liginullenergiahoone ehitamine*).

(2) Liginullenergiahoone ehitamist toetatakse tingimusel, et toetuse taotluse esitanud kohaliku omavalitsuse üksusele, temast sõltuvalt üksusele või kohaliku omavalitsuse üksuste ühise valitseva mõju all olevale üksusele kuuluvate hoonete hulgas lammutatakse suure energiakuluga hoone, hooned või nende osad, mis vastavad järgmistele kriteeriumidele:

- 1) need ei oma kõrgemat energiamärgise klassi kui klass D;
- 2) need on olnud kasutuses ja köetavad taotlusvooru avamisele eelnenud kolm aastat;
- 3) nende köetava pinna ruutmeetrite arv kokku ei ole ehitisregistri andmetel väiksem kui projekti raames ehitatava uue liginullenergiahoone köetava pinna ruutmeetrite arv;
- 4) need on omandatud 2020. aasta 1. jaanuaril või varem, välja arvatud juhul, kui tähtajast hilisem omandamise tehing tehakse sõltuvate üksuste vahelise tehinguna.

(3) Ehitatavale liginullenergiahoonele esitatavad nõuded on järgmised:

- 1) hoone ja hoonealuse kinnistu või selle hoonestusõiguse omanik on kohaliku omavalitsuse üksus, temast sõltuv üksus või kohaliku omavalitsuse üksuste ühise valitseva mõju all olev üksus;
- 2) ehitatava hoone energiatõhususarv peab vastama liginullenergiahoone energiatõhususarvu piirväärtusele;
- 3) hoonet kasutatakse pärast projekti lõppu vähemalt viis aastat kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 6 lõigete 1 ja 2 alusel osutatavate teenuste osutamiseks või muude avaliku sektori pakutavate teenuste osutamiseks vähemalt toetuse taotluses tooduga samas mahus;
- 4) liginullenergiahoone ehitamisel tuleb arvestada ligipäätavuse põhimõtteid vastavalt ehitusseadustiku § 11 lõike 2 punktile 8 ja ettevõtlus- ja infotehnoloogiainistri 29. mai 2018. a määrusele nr 28 „Puudega inimeste erivajadustest tulenevad nõuded ehitisele“.

(4) Kui ehitatav liginullenergiahoone kavatakse kasutusele võtta mitme kasutusotstarbelise hoonena, peab toetuse taotleja tagama kogu hoone energiatõhususarvu vastavuse maksimaalsele lubatavale energiatõhususarvule, mis määratakse vastavalt ehitusseadustiku § 65 lõike 3 alusel antud määruses, millega kehtestatakse hoone energiatõhususe miinimumnõuded, sätestatud mitme kasutusotstarbega hoone energiatõhususarvu määramise korrale.

(5) Ehitatava liginullenergiahoone puhul, mida kasutatakse tervikuna avaliku sektori poolt osutatavate teenuste osutamiseks, on kulud abikõlblikud kogu hoone köetava pinna ulatuses. Hoones, mida kasutatakse avaliku sektori poolt osutatavate teenuste osutamiseks osaliselt, on kulud abikõlblikud avaliku sektori poolt osutatavate teenuste osutamiseks kasutatavale köetavale pinnale vastavas ulatuses.

(6) Ehitatavas liginullenergiahoones, hoone osas või sellele vastavas osas, mida ei kavandata toetuse esitamisel kasutada või mida ei kasutata pärast projekti elluviimist avaliku sektori poolt osutatavate teenuste osutamiseks, energiatõhususe tõid ei toetata. Nimetatut ei kohaldata, kui ehitatav hoone või hooneosa lammutatakse või on antud kasutusse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 6 lõikes 1 või 2 sätestatud ülesannete täitmise raames avalikke teenuseid osutavale mittetulundusühingule, sihtasutusele või avaliku sektori enamusosalusega äriühingule.

(7) Meetmest ei toetata projekte, mille elluviimise tulemusel ehitatava hoone planeeritud või tegelik kasutus viie aasta jooksul projekti lõppemisest arvates on väiksem kui 90 protsenti hoone köetavast pinnast.

§ 4. Projekti abikõlblikkuse periood

(1) Projekti abikõlblikkuse periood on taotluse rahuldamise otsuses määratud ajavahemik projekti tegevuse algusest selle lõppemiseni, mille kestel tekivad projekti teostamiseks vajalikud kulud. Abikõlblikkuse perioodi sisse ei arvestata projekti ettevalmistamisega seotud tagantjärele hüvitatavate kulude tegemise perioodi.

(2) Projekti algus ei või olla varasem kui taotlusvooru avamise päev ja lõpp hilisem kui 2023. aasta 31. detsember.

(3) Projekti ettevalmistamisega seotud tagantjärele hüvitatavate kulude tegemise varaseim aeg on 2019. aasta 1. jaanuar.

(4) Kui projekti raames antakse riigiabi, välja arvatud üldise grupierandi määruse artikli 53 või komisjoni 20. detsembri 2011. a otsuse alusel antav riigiabi, ei tohi projektiga seotud tegevusi alustada ega võtta kohustusi nimetatud tegevusteks enne taotluse esitamist. Muu hulgas ei tohi enne taotluse rakendusüksusele esitamist kinnitada tellimusi, nõustuda pakkumusega, sõlmida lepingut või kokkulepet, teha ettemaksu, kasutada teenust, allkirjastada üleande-vastuvõtuakti ega teha muid sarnaseid tegevusi.

(5) Rakendusüksus võib erandkorras pikendada projekti abikõlblikkuse perioodi kuni kuus kuud üle lõikes 2 sätestatud tähtpäeva, kui projekti kestuse pikendamine on vajalik toetuse saajast mitteoleneval põhjusel.

(6) Projekt loetakse lõppenuks pärast lõpparuande kinnitamist ja toetuse saajale viimase väljamakse tegemist.

§ 5. Abikõlblikud kulud

(1) Toetust antakse üksnes nendeks abikõlblikeks kuludeks, mis on põhjendatud, mõistlikud ja vajalikud §-s 1 nimetatud eesmärgi täitmiseks ning mis on tehtud projekti abikõlblikkuse perioodil.

(2) Projekti mitteabikõlblikud ja projekti elluviimiseks vajalikud, kuid toetusmahtu ületavad kulud katab toetuse saaja.

(3) Abikõlblikud on järgmised kulud:

- 1) omanikujärelevalve kulu;
- 2) projekti ettevalmistamisega seotud kulud, nagu energiamärgise andmise, projekteerimise, ehitusprojekti ekspertiisi ja arhitektuurivõistluse läbiviimisega seotud kulu;
- 3) ehitise auditi kulu;
- 4) ehitamise, sealhulgas hoone kasutamiseks vajalike rajatiste ja kommunikatsioonide ehitamise kulu;
- 5) ehitusprojekti kavandatud ja ehitustöö käigus ehitise püsivalt paigaldatavate seadmete ja sisustuse soetamise kulu;
- 6) ehitise toimimiseks vajalike kommunikatsioonidega liitumise kulu;
- 7) kohaliku omavalitsuse üksuse, temast sõltuva üksuse või kohaliku omavalitsuse üksuste ühise valitseva mõju all oleva üksuse hallatavate hoonete hulgas lammutatava suure energiakuluga hoone, hoonete või hooneosa lammutamise kulu.

(4) Abikõlblikud ei ole järgmised kulud:

- 1) kulu, mis on seotud kapitalirendi tüüpi liisinglepingu sõlmimise, intressi, kindlustuse ja muu taolisega;
- 2) kapitalirendi makse, kui asja omandiõigus ei lähe kapitalirendi tulemusel üle toetuse saajale;
- 3) amortisatsioonikulu;
- 4) kulu projekti tegevusele, mis on viimase kolme aasta jooksul riigi muudest tuludest, sealhulgas Euroopa Liidu vahenditest või teistest välisvahenditest saadud toetustest hüvitatud;
- 5) muud projektiga mitte seotud ning projekti elluviimise seisukohast põhjendamatud ja ebaolulised kulud;
- 6) käibemaks ulatuses, mida toetuse saajal on õigus tagasi saada;
- 7) projektijuhtimise, hanke korraldamise ja õigusabi kulu;
- 8) kinnistu omandamisega seotud kulud;
- 9) ülemäärased, toreduslikud või väärtalt arvestatud kulud;
- 10) kulu, mis on varem riigieelarvest või Euroopa Liidu või välisvahendite toetustest hüvitatud;
- 11) kulu omafinantseeringuna Euroopa Liidu või välisvahendite toetustest;
- 12) paragrahvis 6 nimetatud kulud, kui toetus on riigiabi.

(5) Kui rakendusüksus teeb taotluse rahuldamata jätmise otsuse, siis taotleja tehtud kulusid toetusest ei kaeta.

§ 6. Kulude abikõlblikkuse lisatingimused riigiabi korral

(1) Kui toetus on kultuuri edendamiseks ja kultuuripärandi säilitamiseks antav abi, on abikõlblikud üldise grupierandi määruse artikli 53 lõike 4 punktis a sätestatud kulud;

(2) Kui toetus on spordi- ja mitmeotstarbelise vaba aja veetmise taristule antav abi, on abikõlblikud üldise grupierandi määruse artikli 55 lõikes 8 sätestatud kulud;

(3) Kui toetus on kohalikule taristule investeringuteks ette nähtud abi, on abikõlblikud üldise grupierandi määruse artikli 56 lõikes 5 nimetatud kulud.

§ 7. Toetuse ja omafinantseeringu suurus

(1) Toetuse määr sõltub kohaliku omavalitsuse üksuse tuludest ja kohaliku omavalitsuse elanike arvust ning on vastavalt määruse lisale 1 40–70 protsenti projekti abikõlblikest kuludest.

(2) Toetuse andmisel kehtivad järgmised piirangud:

1) maksimaalne toetuse suurus vastavalt määruse lisas 1 sätestatud toetusmäärale on 800– 1400 eurot ehitatava hoone abikõlbliku köetava netopinna ühe ruutmeetri kohta ja see arvutatakse järgmise valemi järgi: 2000 eurot × individuaalne toetusmäär;

2) maksimaalne toetuse suurus ühe projekti kohta vastavalt määruse lisas 1 sätestatud toetusmäärale on 720 000 – 1 260 000 eurot ja see arvutatakse järgmise valemi järgi: 1 800 000 eurot × individuaalne toetusmäär;

3) maksimaalne kohaliku omavalitsuse hallatavate hoonete hulgast lammutatava suure energiakuluga hoone, hoonete või hooneteosa lammutamise toetus meetme vahenditest kokku on vastavalt määruse lisas 1 sätestatud toetusmäärale 40 000 – 70 000 eurot ja see arvutatakse järgmise valemi järgi: 100 000 eurot × individuaalne toetusmäär.

(3) Kui toetuse taotleja on kohaliku omavalitsuse üksusest sõltuv üksus või kohaliku omavalitsuse üksuste ühise valitseva mõju all olev üksus, kohaldatakse toetuse määra ja maksimaalse toetuse suuruse leidmisel lõikes 1 konsolideerimisgruppi kuuluva üksuse või kohaliku omavalitsuse üksuste ühise valitseva mõju all oleva üksuse investeringuobjekti asukohajärgsele kohaliku omavalitsuse üksusele sätestatud.

(4) Toetuse taotleja omafinantseering peab tagama projekti tulemusliku elluviimise ja projekti tulemuste edasise kasutuse finantsilise jätkusuutlikkuse.

(5) Omafinantseeringuna ei arvestata Euroopa Liidu asutustelt või fondidelt saadud tagastamatut abi.

(6) Toetuse maksimaalne summa ja projekti minimaalne omafinantseeringu määr sätestatakse toetuse taotluse rahuldamise otsuses.

§ 8. Toetuse määra erisused riigiabi ja vähese tähtsusega abi korral

(1) Komisjoni 20. detsembri 2011. a otsuse alusel üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele avalike teenuste eest makstava hüvitise suurus ei tohi ületada 15 miljonit eurot aastas.

(2) Kui toetus on käsitatav vähese tähtsusega abina üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavale ettevõtjale, ei tohi komisjoni määruse (EL) nr 360/2012 alusel antava vähese tähtsusega abi korral käesoleva ja kahe eelneva majandusaasta jooksul antud vähese tähtsusega abi koos meetme raames taotletava toetusega ületada 500 000 eurot.

(3) Üldise grupierandi määruses sätestatud tingimustele vastava toetuse puhul ei või projektile antava toetuse summa ületada nimetatud määruse artiklis 4 nimetatud teavitamiskünniseid.

(4) Üldise grupierandi määruse artiklis 53 sätestatud tingimustele vastava kultuuri edendamiseks ja kultuuripärandi säilitamiseks antava toetuse maksimaalne määr arvutatakse vastavalt nimetatud määruse artikli 53 lõikes 6 või 8 sätestatud meetodikale.

(5) Üldise grupierandi määruse artiklis 55 sätestatud tingimustele vastava spordi- ja mitmeotstarbelisele vaba aja veetmise taristule antava toetuse maksimaalne määr arvutatakse vastavalt nimetatud määruse artikli 55 lõikes 10 või 12 sätestatud meetodikale.

(6) Üldise grupierandi määruse artiklis 56 sätestatud tingimustele vastava kohalikule taristule antav investeringuteks ette nähtud toetus ei tohi ületada abikõlblike kulude ja investeringu tegevuskasumi vahet. Tegevuskasum tuleb abikõlblikest kuludest asjakohaste prognooside alusel või tagasinõudmise mehhanismi kaudu eelnevalt maha arvata.

(7) Kui toetus antakse projektile mitme üldise grupierandi määruses sätestatud grupierandi alusel, kohaldatakse nimetatud määruse artiklis 8 sätestatud kumuleerimisreegleid. Üldise grupierandi määruse alusel antavat riigiabi ei tohi kumuleerida mis tahes vähese tähtsusega abiga, mille puhul on abikõlblikud kulud samad, kui sellise kumuleerimise tulemusel ületatakse abi osakaal, mis on sätestatud üldise grupierandi määruse III peatükis.

(8) Kui määruse alusel antav toetus on riigiabi või vähese tähtsusega abi, ei tohi omafinantseering sisaldada avaliku sektori vahendeid, välja arvatud juhul, kui toetust ei anta maksimummääras, mida riigiabi või vähese tähtsusega abi reeglid lubavad.

(9) Vähese tähtsusega abi andmisel peab arvesse võtma komisjoni määruse (EL) nr 1407/2013 artikli 5 lõikes 1 sätestatud erinevateks eesmärkideks antava vähese tähtsusega abi kumuleerimisreegleid.

3. peatükk

Toetuse taotlejale ja taotlusele esitatavad nõuded

§ 9. Toetuse taotlejale esitatavad nõuded

(1) Toetuse taotlejaks (edaspidi *taotleja*) võib olla kohaliku omavalitsuse üksus, kohaliku omavalitsuse üksusest sõltuv üksus või kohaliku omavalitsuse üksuste ühise valitseva mõju all olev üksus, kellel on investeringuobjekti asukoha järgse kohaliku omavalitsuse üksuse nõusolek taotluse esitamiseks.

(2) Kohaliku omavalitsuse üksus või temast sõltuv üksus peab toetuse saamiseks kinni pidama kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse §-s 34¹ sätestatud nõuetest.

(3) Taotleja ei või olla riigiabi ega vähese tähtsusega abi saaja, kellele Euroopa Komisjoni eelneva otsuse alusel, millega abi on tunnustatud ebaseaduslikuks ja siseturuga kokku sobimatuks, esitatud korraldus abi tagasimaksmiseks on seni täitmata.

(4) Kohaliku omavalitsuse üksusel on õigus toetust taotleda, kui tal on kehtiv kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 37² kohane kehtiv arengukava.

§ 10. Taotlusele esitatavad nõuded

(1) Taotleja peab esitama toetuse taotluse (edaspidi *taotlus*) taotlusvormil, millele on lisatud lõikes 4 nimetatud kinnitused ja dokumendid.

(2) Taotluse allkirjastab taotleja allkirjaõiguslik esindaja.

(3) Taotlusele esitatavad nõuded on järgmised:

1) taotlusvormi kõik taotlejale kohaldatavad lahtrid peavad olema korrektselt täidetud ning taotlusest peab selguma projekti eesmärk ja seotus §-s 1 nimetatud eesmärgiga;

2) toetuse kasutamise tegevus-, rahastamis- ja ajakava peavad olema realselt teostatavad §-s 4 sätestatud perioodil;

3) taotluses nimetatud projekti eelarve peab olema põhjendatud, seotud otseselt projekti eesmärkide ja tegevustega ning vastama määruuses kehtestatud toetuse ja omafinantseeringu määrale, arvestades § 7 lõikes 2 sätestatud piiranguid;

4) taotluses nimetatud planeeritud tegevused peavad olema kooskõlas Euroopa Liidu ja riigisiseste õigusaktidega;

5) taotlusest peab selguma projekti kulude abikõlblikkus;

6) taotlusest peab selguma rahvastikuprognooosi ja teenuse sihtrühma dünaamikat arvestav hoone jätkusuutliku kasutamise plaan ja kavandatud tegelik kasutus kogu köetava pinna ulatuses vähemalt viis aastat pärast projekti lõppu;

7) taotlusest peab selguma ehitatava liginullenergiahoone köetava pinna ruutmeetrite arv, sealhulgas selle köetava pinna ruutmeetrite arv, mis on kasutusel kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 6 lõigete 1 ja 2 alusel osutatava teenuse osutamiseks, köetava pinna ruutmeetrite arv, mis on kasutusel muu avaliku teenuse osutamiseks, ning kohaliku omavalitsuse, temast sõltuva üksuse või kohaliku omavalitsuse üksuste ühise valitseva mõju all olev üksuse omandis olevate hoonete hulgast lammutatava suure energiakuluga hoone, hoonete või nende osade §-s 11 sätestatud vastav energiamärgise klass ning hoonete või nende osade köetava pinna ruutmeetrite arv;

8) taotlus peab sisaldama informatsiooni projekti teostamiseks või projekti üksikuteks tegevusteks viimasel viiel aastal saadud toetuse või muudest riigieelarvelistest, Euroopa Liidu või välisabi vahenditest taotletava toetuse kohta;

9) taotlus peab sisaldama kinnitust, et hoone köetavast netopinnast kasutatakse vähemalt viie aasta jooksul projekti lõppemisest arvates vähemalt 90 protsenti.

(4) Taotleja peab taotlusele lisama järgmised kinnitused ja dokumendid:

1) kinnitus omafinantseeringu, mitteabikõlblike kulude, projekti võimaliku kallinemise ja katmise suutlikkuse ning finantsjuhtimise seaduse §-s 34¹ sätestatud nõuetest kinnipidamise kohta;

2) projektiga hõlmatud lammutatava hoone, hoonete või nende osade energiamärgis või märgised, arvestades §-s 11 toodud erisusi;

3) kinnitus, et projektiga hõlmatud lammutatavad hooned ja kavandatava liginullenergiahoone ehitamiseks kasutatav kinnistu kuuluvad taotlejale või on taotleja kasuks seatud kavandatava liginullenergiahoone kasutamisega ületava pikkusega hoonestusõigus, ja info kavandatava liginullenergiahoone ehitamiseks kasutatava kinnistu kasutamiseks sõlmitud lepingute kohta, välja arvatud juhul, kui info on kättesaadav riiklikust registrist;

4) ülesande andmise akt komisjoni 20. detsembri 2011. a otsuse artikli 4 tähenduses, kui tegemist on üldist majandushuvi pakkuva teenuse osutamiseks vajaliku taristu arendamisega;

5) ülesande andmise akt komisjoni määruse (EL) nr 360/2012 preambuli punkti 6 tähenduses, kui tegemist on üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele antava vähese tähtsusega abi andmisega;

6) rahvastikuprognooosi ja teenuse sihtrühma dünaamikat arvestav hoone jätkusuutliku kasutamise plaan;

7) kohaliku omavalitsuse üksuste ühise valitseva mõju all oleva üksuse poolt taotluse esitamisel selle üksuse asukohajärgse kohaliku omavalitsuse üksuse kinnituskiri taotluse esitamisega nõustumise kohta;

8) ehitatava liginullenergiahoone projekt vähemalt eelprojekti staadiumis.

(5) Rakendusüksusel on õigus nõuda täiendavaid dokumente taotluse nõuetele vastavuse hindamiseks.

(6) Ühes taotlusvoorus võib kohaliku omavalitsuse üksuse kohta esitada maksimaalselt ühe taotluse.

§ 11. Hoone energiamärgisele esitatavad nõuded

(1) Projekti koosseisus kohaliku omavalitsuse üksuse, temast sõltuva üksuse või kohaliku omavalitsuse üksuste ühise valitseva mõju all oleva üksuse omandis olevate hoonete hulgast lammutatava hoone energiamärgis peab vastama majandus- ja taristuministri 30. aprilli 2015. a määruses nr 36 "Nõuded energiamärgisele ja energiamärgisele" sätestatud nõuetele ja olema välja antud 2020. aasta 1. jaanuaril või hiljem.

(2) Projekti koosseisus kohaliku omavalitsuse üksuse, temast sõltuva üksuse või kohaliku omavalitsuse üksuste ühise valitseva mõju all oleva üksuse omandis olevate hoonete hulgast lammutatavale hoonele energiamärgise andmisel ei ole lubatud kasutada majandus- ja taristuministri 30. aprilli 2015. a määruse nr 36 "Nõuded energiamärgisele ja energiamärgisele" § 14 lõikes 2 toodud erisust.

4. peatükk Taotluse menetlemine

§ 12. Taotluse esitamine

(1) Taotleja esindusõiguslik isik esitab taotluse ning taotlemisega seotud teabe ja dokumendid rakendusüksusele elektroonilise taotluste esitamise keskkonna vahendusel digitaalselt allkirjastatuna.

(2) Taotlusvooru rahalise mahu ja meetme rakendaja halduskulud kinnitab valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga.

(3) Taotlusvooru ja taotluse esitamise tähtpäeva kuulutab välja rakendusüksus. Informatsioon taotluse esitamise kohta avaldatakse vähemalt 90 kalendripäeva enne taotluste esitamise tähtpäeva rakendusüksuse veebilehel.

(4) Taotlus esitatakse rakendusüksusele hiljemalt taotluste esitamise tähtpäeval elektroonilise taotluste esitamise keskkonna kaudu.

(5) Taotlusvooru hilinenult esitatud taotlust menetlusse ei võeta.

§ 13. Taotluse menetlemine

Taotluse menetlemine koosneb järgmistest tegevustest:

- 1) taotluse registreerimine;
- 2) taotleja ja taotluse nõuetele vastavuse kontrollimine;
- 3) riigiabi analüüs;
- 4) taotluse hindamine;
- 5) taotluse rahuldamine või rahuldamata jätmine.

§ 14. Taotleja ja taotluse nõuetele vastavuse kontroll

(1) Taotleja peab vastama §-s 9 sätestatud nõuetele.

(2) Taotlus vastab nõuetele, kui:

- 1) taotlus on esitatud käesolevas määruses sätestatud korras ja see vastab §-s 10 sätestatud nõuetele;
- 2) toetust taotletakse käesolevas määruses nimetatud eesmärkide täitmiseks ja toetatavateks tegevusteks;
- 3) taotletud toetuse suurus ei ületa käesolevas määruses sätestatud toetuse määra;
- 4) taotluses sisalduva projekti tegevus lõpetatakse hiljemalt § 4 lõikes 2 sätestatud tähtajal;
- 5) taotluses käsitletud projekti eelarves on muu hulgas kavandatud nõutav omafinantseering ning on esitatud kinnitus ja tõendid omafinantseeringu vahendite olemasolu kohta.

(3) Taotlus ei vasta nõuetele, kui esineb vähemalt üks järgmistest asjaoludest:

- 1) taotluses on esitatud ebaõigeid või mittetäielikke andmeid või taotleja mõjutab pettuse või ähvardusega või muul õigusvastasel viisil taotluse menetlemist;
- 2) taotleja ei võimalda kontrollida taotluse vastavust nõuetele või teha paikvaatlust;
- 3) taotleja ei ole määratud tähtaja jooksul kõrvaldanud taotluses esinevaid puudusi;
- 4) taotlus ei vasta käesolevas määruses taotlusele esitatud nõuetele;
- 5) taotlus on esitatud ajal, kui taotlusvoor ei ole välja kuulutatud või see on lõppenud.

(4) Kui rakendusüksus avastab taotluse nõuetele vastavuse kontrollimisel taotluses puudusi, teatab ta sellest viivitamata taotlejale ja määrab puuduste kõrvaldamiseks tähtaja kuni kümme tööpäeva, mille võrra pikeneb taotluse menetlemise tähtaeg.

(5) Taotluse või taotleja nõuetele mittevastavuse korral ja taotluses puuduste kõrvaldamata jätmise korral teeb rakendusüksus taotluse rahuldamata jätmise otsuse vastavalt § 18 lõikes 2 sätestatule.

§ 15. Taotluse hindamine

(1) Nõuetele vastavaks tunnistatud taotlusi hindab rakendusüksuse moodustatud hindamiskomisjon, mille koosseis kooskõlastatakse Rahandusministeeriumiga ja avalikustatakse rakendusüksuse veebilehel.

(2) Taotlusi hinnatakse järgmiselt:

- 1) hindamiskomisjon annab projektile hindepunkte ja moodustab pingerea vastavalt käesoleva määruse lisas 2 toodud taotluste hindamiskriteeriumidele;
- 2) projekti koondhinne kujuneb kõikide hindamiskriteeriumide järgi saadud hindepunktide liitmisel;
- 3) võrdsete punktide arvuga taotluste korral eelistatakse taotlust, mille on esitanud taotleja, kelle tulu elaniku kohta on väiksem.

§ 16. Taotluse rahuldamine

(1) Taotluse menetlemise tähtaeg ei või olla pikem kui 90 kalendripäeva taotluse esitamise tähtpäevast alates. Selle aja jooksul tehakse taotlejale teatavaks taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsus.

(2) Taotluse rahuldamise otsused tehakse arvestades § 12 lõike 2 alusel antud käskkirjas sätestatud.

(3) Rakendusüksus võib teha taotluse rahuldamise otsuse edasilükkava tingimusega, kui toetuse andmine sõltub eelarvesse prognoosi kohaselt laekuvatest, aga veel laekumata vahenditest.

(4) Esitatud taotlused rahuldatakse, arvestades alljärgnevat:

- 1) hindamise tulemusena koostatakse üleriigiline pingerida;
- 2) hindamise tulemusena alates kõrgeima punktiarvu saanud ja sellega rahastamise mahu sisse jäävate taotluste esitajaid teavitatakse hindamise tulemustest ja taotluse rahuldamise otsusest;
- 3) rakendusüksusel on õigus osaliselt rahastamise mahu sisse jääva taotluse esitajaga pidada läbirääkimisi taotletava summa ja taotluses sisalduvate tegevuste vähendamise või taotleja omafinantseeringu suurendamise üle, arvestades pingerea aluseks olevaid hindamiskriteeriume.

§ 17. Taotluse rahuldamise otsus

Taotluse rahuldamise otsuses märgitakse vähemalt:

- 1) otsuse tegemise kuupäev;
- 2) toetuse saaja nimi, aadress ja registrikood;
- 3) projekti nimetus ja number;
- 4) kui see on asjakohane, siis teave, et toetus on riigiabi või vähese tähtsusega abi, näidates ära ühtlasi viite vastavale Euroopa Komisjoni õigusaktile ja sättele;
- 5) toetuse maksimaalne summa;
- 6) projekti minimaalne omafinantseeringu määr;
- 7) projekti abikõlblikkuse periood ja abikõlblike kulude kogumaht;
- 8) poolte õigused ja kohustused;
- 9) viited vaidlustamisele ja järelevalvele;
- 10) toetuse andmise, kasutamise ja toetuse maksmise aluseks olevate dokumentide, teabe ning aruannete esitamise tähtajad ja kord, sealhulgas aruandluse esitamise kord projekti tulemusel saavutatavast CO₂hehtkoguse kokkuhoiust;
- 11) taotluse rahuldamise otsuse muutmise tingimused ja kord;
- 12) toetuse väljamaksmise kord;
- 13) toetuse maksmise peatamise ja finantskorrektsiooni alused ning taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamise alused;
- 14) vaidluste lahendamise kord;
- 15) teadete kättetoimetamise vorm ja viis;
- 16) muud tingimused, mis on vajalikud projekti edukaks elluviimiseks ja järelevalve teostamiseks.

§ 18. Taotluste rahuldamata jätmise otsus

(1) Rakendusüksus teeb pärast taotluste hindamist taotluse rahuldamata jätmise otsuse, kui:

- 1) taotluse menetlemisel selgub, et taotluses on esitatud valeandmeid või ilmnevad asjaolud, mille tõttu taotlejat või taotlust ei oleks saanud nõuetele vastavaks tunnistada;
- 2) taotlus jääb taotluste hindamisel moodustunud pingereas väljapoole taotluste rahastamise eelarvet.

(2) Taotluse rahuldamata jätmise otsuses märgitakse vähemalt:

- 1) otsuse tegija;
- 2) otsuse tegemise kuupäev ja otsuse number;
- 3) taotleja nimi, aadress ja registrikood;
- 4) otsuse tegemise õiguslikud ja faktilised alused;
- 5) taotluse rahuldamata jätmise põhjendus;
- 6) otsuse vaidlustamise kord.

(3) Rakendusüksus esitab taotluse rahuldamata jätmise otsuse toetuse taotlejale pärast otsuse tegemist elektrooniliselt.

5. peatükk

Toetuse saaja kohustused ja toetusele viitamine

§ 19. Toetuse saaja kohustused

Toetuse saaja on kohustatud projekti ellu viima vastavalt esitatud taotlusele, taotluse rahuldamise otsusele ja õigusaktidele, sealhulgas:

- 1) küsima hanke korral, mille eeldatav maksumus jääb alla lihthanke piirmäära, kirjalikult kolm võrreldavat hinnapakumust piisava kvalifikatsiooniga ettevõtjatel ja esitama saadud hinnapakumused nende küsimist tõendavate dokumentidega rakendusüksusele koos sõlmitud lepinguga, kui ostutehingu käibemaksuta summa on suurem kui 20 000 eurot;
- 2) teostama lihthanke piirmäära ületavad projektiga seotud hanked riigihangete registri kaudu;
- 3) vältima olukorda, kus tema tehingupartnerit (töövõtja, tarnija vms) võib pidada mingil põhjusel (sugulus ja hõimlus, seotus juriidiliste isikute kaudu vms) seotuks toetuse saaja või tema projektiga seotud ametiisikuga, ning sellise olukorra ilmnemisel teavitama sellest viivitamata rakendusüksust;
- 4) esitama rakendusüksusele hankelepingu viivitamata pärast selle sõlmimist;
- 5) kasutama ehitatud liginullenergiahoonet taotluse rahuldamise otsuse kohaselt osaliselt või tervikuna kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 6 lõigete 1 ja 2 alusel osutatava teenuse osutamiseks ja seda mitte võõrandama või valdust andma kolmandatele isikutele ilma rakendusüksusega eelnevalt kooskõlastamata vähemalt viis aastat projekti lõppemisest arvates;
- 6) võimaldama rakendusüksuse nimetatud isikutel enne projekti teostamist, projekti elluviimise ajal ning viie aasta jooksul projekti lõppemisest arvates tutvuda kõigi toetuse saaja valduses olevate projektiga seotud dokumentidega, sealhulgas raamatupidamis- ja finantsdokumentidega, millel on rakendusüksuse hinnangul tähtsust toetuse nõuetekohase kasutamise hindamisel, ning tagama rakendusüksusele õiguse toetuse saajaga samadel alustel tutvuda tööde tegija dokumentidega;
- 7) võimaldama rakendusüksusel ja tema nimetatud isikutel tutvuda projekti elluviimisega ning pärast elluviimist projekti tulemiga kohapeal;
- 8) teavitama rakendusüksust viivitamata asjaoludest, mille tõttu taotluses esitatud projekti elluviimist mõjutavad andmed ja projekti abikõlblikkust, sealhulgas hoone tegelikku kasutust ja planeeritavat kasutust mõjutavad andmed ei ole enam täielikud või õiged;
- 9) teavitama viivitamata rakendusüksust, kui ta on saanud, taotlenud või taotleb käesoleva projekti rakendamisel seotud kulude katmiseks toetust mõnest teisest allikast;
- 10) eristama oma raamatupidamises selgelt toetuse kasutamise seotud kulud muudest kuludest, samuti kulusid kajastavad kulu- ja maksedokumentid muudest kulu- ja maksedokumentidest;
- 11) säilitama toetuse kasutamise seotud dokumente vähemalt viis aastat projekti lõppemisest arvates ja riigiabi või vähese tähtsusega abi saamisel kümme aastat abi saamisest arvates;
- 12) teavitama viivitamata rakendusüksust projekti elluviimise ajal ja viie aasta jooksul projekti lõppemisest arvates kõigist asjaoludest, mis võivad mõjutada projekti elluviimist või toetuse saaja võimet täita asja säilitamise, sihtotstarbelise kasutamise ning taotluses nimetatud eesmärkide saavutamise kohustust (näiteks riigihangete vaidlustused, kohtumenetlus, tegevuse peatamine, majandusraskused, likvideerimine, ümberkujundamine, omandisuhete muutumine, hoone kasutuse muutumine jms);
- 13) tagastama tagastamisele kuuluva toetuse tähtajaks.

§ 20. Toetusele viitamine

Projektiga seotud ehitustööde ajal tuleb ehitatava liginullenergiahoone piirkonda üles panna töödest informeeriv tahvel, millel peab olema vähemalt:

- 1) projekti nimetus;
- 2) tööde teostaja;
- 3) valmimise tähtaeg;
- 4) lisainfo sõnastuses „Liginullenergiahoone ehitamist toetas Eesti riik”;
- 5) Rahandusministeeriumi logo.

6. peatükk

Toetuse maksmise tingimused

§ 21. Toetuse maksmine

(1) Toetuse maksmise eelduseks on taotluse rahuldamise otsus vastavalt §-le 17 ja kulude abikõlblikkus vastavalt §-dele 5 ja 6. Kulu on abikõlblik, kui see on tekkinud ja makstud.

(2) Tegelik kulu tekkimine on tõendatud, kui kulu aluseks olev töö on vastu võetud, teenus osutatud või kaup oma valdusesse või omandisse saadud ja see on tõendatav dokumendiga, muu hulgas arve, saatelehe, üleandevastuvõtuaktiga või sellesisulise kinnitusega.

(3) Tegelik kulu on makstud, kui see on tasutud projekti abikõlblikkuse perioodil või 45 kalendripäeva jooksul pärast projekti abikõlblikkuse perioodi, kuid mitte hiljem kui 2024. aasta 30. juunil.

(4) Rakendusüksus kontrollib maksetaotluses esitatud kulude abikõlblikkust ja toetuse saaja kohustuste nõuetekohast täitmist 30 tööpäeva jooksul maksetaotluse laekumisest arvates. Kui maksetaotluses on puudusi või kulude abikõlblikkuse üle otsustamiseks on vaja lisateavet, võib rakendusüksus pikendada maksetaotluse menetlemise tähtaega puuduste kõrvaldamise või dokumentide või teabe esitamise aja võrra, teatades sellest toetuse saajale.

(5) Toetuse saaja esitab projektiga seotud kulude maksetaotluse kulude tekkimisel struktuuritoetuse registri kaudu üldjuhul kord kvartalis, kuid mitte sagedamini kui kord kuus.

(6) Lõppmakse tehakse pärast projekti tegevuste tõendamist lõpparuandega.

7. peatükk

Lõpparuande esitamine

§ 22. Toetuse kasutamise seotud teabe, dokumentide ja aruannete esitamine

(1) Toetuse saaja esitab rakendusüksusele projekti lõpparuande 60 kalendripäeva jooksul alates toetuse taotluse rahuldamise otsuses määratud projekti abikõlblikkuse perioodi lõppkuupäevast, kuid mitte hiljem kui 2024. aasta 29. augustil elektroonilise taotluste esitamise keskkonna vahendusel.

(2) Lõpparuandes peab olema kajastatud vähemalt järgmine informatsioon:

- 1) taotluse rahuldamise otsuses sätestatud üldandmed projekti kohta, sealhulgas toetuse saaja projekti nimi, projekti number ja hoone asukoht;
- 2) andmed projekti elluviimise kohta, sealhulgas tehtud tööd ja tegevused, hanked, väljamaksed ning eesmärkide täitmine;
- 3) andmed projektile tehtud toetuse väljamaksete kohta;
- 4) toetuse saaja kinnitus andmete õigsuse kohta, allkiri ja aruande esitamise kuupäev.

(3) Toetuse saaja kohustub esitama struktuuritoetuste registri kaudu aruanded kasvuhoonegaaside heitkoguse kokkuhoiust kolme projektijärgse täisaasta kohta toetusotsuses määratud tähtpäevadel. Aruandes peab kajastuma töö tulemusel saavutatud hoonesse tarnitud energia vähenemine energiakulu ühikutes ja selle mõju kasvuhoonegaaside heitkogusele võrreldes lammutatava hoone energiamärgisel märgitud projektieelsete näitajatega.

8. peatükk

Toetuse tagasinõudmine

§ 23. Toetuse tagasinõudmine

(1) Rakendusüksus võib teha taotluse rahuldamise otsuse muutmise ja toetuse osalise või täieliku tagasinõudmise otsuse sõltuvalt rikkumise raskusest, kui:

- 1) ilmneb asjaolu, mille korral taotlust ei oleks rahuldatud;
- 2) toetuse saaja on jätnud osaliselt või täielikult täitmata taotluse rahuldamise otsuses toodud tingimuse või nõude;
- 3) toetuse saaja ei täida taotluse rahuldamise otsuses või õigusaktides sätestatud või ei kasuta toetust ettenähtud tingimustel;
- 4) ilmneb, et projekti eesmärkide saavutamine ei ole võimalik või projekti tegevuste tähtaegu ei ole järgitud;
- 5) toetuse saaja avaldust taotluse rahuldamise otsuse muutmise kohta ei rahuldata ja toetuse saajal ei ole toetuse kasutamist ettenähtud tingimustel võimalik jätkata;
- 6) toetuse saaja esitab avalduse toetusest loobumise kohta;
- 7) toetust saanud hoone kasutamine avaliku sektori teenuste osutamiseks lõpetatakse või vähendatakse olulisel määral käesoleva määruse alusel toetusega ehitatud hoones pakutava teenuse mahtu enne viie aasta möödumist projekti lõppemisest arvates;
- 8) hoone tegelik kasutus on väiksem kui 90 protsenti hoone köetavast netopinnast enne viie aasta möödumist projekti lõppemisest arvates;
- 9) hoone omand või hoone valdus antakse kolmandatele isikutele enne viie aasta möödumist projekti lõppemisest arvates rakendusüksusega eelnevalt kooskõlastamata;
- 10) toetuse saaja on jätnud käesolevas määruses sätestatud hangete läbiviimisega seotud kohustused täitmata.

(2) Rakendusüksus peab toetuse tagasinõudmise või osalise tagasinõudmise otsuses toetuse tagasimaksmise määra põhjendama.

(3) Kui toetuse saaja on pannud toime riigihangete seaduse rikkumise, millel on riigihangete seaduse §-des 213–215 nimetatud väärte tunnused, teavitab rakendusüksus sellest Rahandusministeeriumi riigihangete ja riigiabi osakonda.

(4) Ebaseadusliku või väärkasutatud riigiabi korral nõutakse toetus tagasi koos intressiga toetuse väljamaksmisest arvates vastavalt komisjoni määruse (EÜ) nr 794/2004, millega rakendatakse nõukogu määrust (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 93 kohaldamiseks (ELT L 140, 30.04.2004, lk 1–134), artiklile 9, sama määruse artikli 10 alusel liikmesriikidele teatavaks tehtud intressimääradele ja artiklis 11 nimetatud intressi kohaldamise meetodile.

(5) Riigiabi andjal on õigus ebaseaduslik või väärkasutatud riigiabi tagasi nõuda kümne aasta jooksul taotluse rahuldamise otsusest arvates.

9. peatükk

Andmete esitamine

§ 24. Andmete esitamine riigiabi ja vähese tähtsusega abi registrile ning nende säilitamine

(1) Rakendusüksus esitab andmed toetuse andmise kohta riigiabi ja vähese tähtsusega abi registrile vastavalt konkurentsiseaduse § 49² lõikele 3.

(2) Rakendusüksus säilitab riigiabi või vähese tähtsusega abi andmisega seotud dokumente kümme aastat viimasest riigiabi või vähese tähtsusega abi andmisest arvates.

10. peatükk

Vaidemenetlus

§ 25. Vaide esitamine ja menetlemine

Rakendusüksuse otsuse või toimingu peale võib esitada vaide haldusmenetluse seaduses sätestatud korras. Vaide lahendab rakendusüksus.

Anneli Ott
Riigihalduse minister

Veiko Tali
Kantsler

[Lisa 1](#) Toetuse määr

[Lisa 2](#) Hindamiskriteeriumid uute liginullenergiahoonete ehitamisel